

ת"פ 25229/09/12 - המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות נגד יוסי טל

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 25229-09-12 מדינת ישראל נ' טל

לפני כב' סגנית הנשיא, השופטת נגה שמואלי מאייר
מאשימה המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות
באמצעות פרקליטות מחוז דרום- אזורי גל דוכס, מתמחה
נגד יוסי טל
נאשם באמצעות עוה"ד יפעת בן-אבי בראון

החלטה

לפני בקשת הנאשם לפרוס את הקנס שהושת עליו במסגרת גזר הדין שניתן בעניינו בת"פ 25229-09-12 (בצירוף תיקים) מיום 17.03.2013 לתשלומים, וכן להפחית תוספת פיגורים שנצברה כתוצאה מאי תשלום הקנס במועדו.

רקע (עיקרי הדברים)

- ביום 27.09.2012, הודה הנאשם במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן במסגרת ת"פ 25229-09-12, המייחס לו 4 עבירות של איסור החזקה או הנהלה של מקום משחקים אסורים, או מקום לעריכת הגרלות או הימורים לפי סעיף 228 רישא לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
- ביום 16.01.2013, הנאשם הודה והורשע בשני כתבי אישום נוספים, ת"פ 59819-11-12 ות"פ 21569-11-12 המייחסים לו כל אחד עבירה אחת של איסור החזקה או הנהלה של מקום משחקים אסורים, או מקום לעריכת הגרלות או הימורים לפי סעיף 228 רישא לחוק העונשין.
- ביום 17.03.2013, אימץ בית המשפט (מותב זה) את הסדר הטיעון לעניין העונש שגובש בין הצדדים בכלל תיקיו של הנאשם, והשית על הנאשם עונשים בדמות 2 חודשים מאסר לריצוי בעבודות שירות; מאסר מותנה; וקנס בסך 5,000 ₪, או 10 ימי מאסר תמורתו, שישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 03.04.2013 (להלן: "הקנס" או "החוב").
- משהנאשם לא עמד בתשלום הקנס, הגיש המרכז לגביית קנסות (להלן: "המשיבה" או "המרכז"), בקשה להוצאת פקודת מאסר נגד הנאשם חלף הקנס, וביום 09.01.2020, חתם מותב זה על צו מאסר עקב אי תשלום הקנס.

5. ביום 26.10.2020, הגיש הנאשם בקשה לפרוס את החוב בתיק דנן כך שהתשלום החודשי לא יעלה על 700 ₪ כל חודש, וכן להפחית את ריבית הפיגורים אשר הצטברה בתיק. את בקשתו תמך הנאשם במצבו הכלכלי הקשה, ובכלל זה בתיקים הרבים הקיימים לחובתו בלשכות ההוצאה לפועל ובחובותיו הכספיים בגינם העומדים על מעל ל-500,000 ₪. בנוסף טען הנאשם כי בעברו הוא הספיק לרצות עונשי מאסר רבים אשר גרמו לו ל'טלטלה כלכלית', ואולם כעת ברצונו לפתוח דף חדש בחייו.

6. המשיבה אשר התנגדה לבקשה טענה, כי פעולות הגבייה בעניינו של הנאשם נעשו בצורה הדרגתית, כך שבתחילה נשלחו לנאשם מכתבי התראה לתשלום החוב, ולאחר מכן הוטלו עליו עיקולים שונים, ורק משאמצעים אלו לא הועילו, החל המרכז בהליכים להפעלת פקודת המאסר חלף הקנס. בנוסף לכך הטעימה המשיבה כי בהתאם לחוק ולפסיקה, המרכז הינו הגוף המוסמך לפריסת חובו של הנאשם מחדש או לביטול תוספת הפיגורים שהושתה עליו. בכל הנוגע לעיכוב ביצוע פקודת המאסר, טענה המשיבה כי על בית המשפט להשתמש בסמכותו זו במשורה ובמקרים חריגים בלבד, מה שאין כן בענייננו בשל ההזדמנויות הרבות שניתנו לנאשם להסדיר את חובו, אותן לא השכיל לנצל. כן ציינה המשיבה כי הבקשה הוגשה בחוסר תום לב, שכן נכון להיום עומדת כנגד הנאשם פקודת מאסר, עובדה שהנאשם נמנע מלציין אותה בבקשתו.

דין והכרעה

פריסת החוב מחדש

7. בכל הנוגע לבקשת הנאשם לפרוס את חובו מחדש, הרי שבהתאם לאמור בע"פ 4919/14 **שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל** (06.03.2017) (להלן: "**עניין אזולאי**"), סמכות זו מצויה אצל המרכז לגביית קנסות ואצלו בלבד, ואין לבית המשפט שגזר את דינו של הנאשם, מרגע שקם מכיסאו, לעסוק בסוגיית פריסת חובו של נאשם: "**ענייני פריסה ודחייה של חובות ישמרו למרכז לגביית קנסות, בהיותו גוף ייעודי המוסמך לכך על פי החוק... ככלל, אין לבית המשפט הפלילי סמכות מקבילה לסמכות המרכז לגביית קנסות להורות על דחייה או פריסה של קנסות. זאת, מטעמים של ודאות משפטית וסופיות הדיון, ובהינתן שהמומחיות בכגון דא מסורה למרכז לגביית קנסות**". משכך, ברי, כי דין בקשתו זו של הנאשם להידחות.

הפחתת ריבית פיגורים

8. באשר לבקשת הנאשם להפחית את ריבית הפיגורים שנצברו לו בתיק זה כתוצאה מאי תשלום החוב, ייאמר, כי אין לבית המשפט סמכות כזו, כפי שקובע סעיף 69 לחוק העונשין:

"(א) בית המשפט או הרשם רשאים לפטור אדם, על פי בקשתו, מתשלום התוספת, כולה או מקצתה, אם שוכנעו שהיו סיבות סבירות לאי תשלום הקנס או חלק ממנו במועד הקבוע.

9. עם זאת, במקרה המונח לפתחי, לא שוכנעתי כי יש מקום בעניינו של הנאשם להפחית את ריבית הפיגורים, ואנמק.

ראשית, הנאשם לא הצביע על "**סיבות סבירות לאי תשלום הקנס...במועד הקבוע**", ורק מטעם זה, דין הבקשה להידחות (וראו לעניין זה, ע"פ 1987/17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (25.07.2019). הקנס שהושת על הנאשם על ידי בית המשפט, היה חלק מהסדר טיעון שגובש בין הצדדים, שהיה מקובל על הנאשם, בו **הגיעו הצדדים להסכמות עונשיות הן לעניין הקנס, הן לעניין גובהו והן לעניין אופן פריסתו לתשלומים**. כך גם, הנאשם לא טען כי אי תשלום הקנס על ידו נבע מנסיבות אליהן נקלע בתום לב, כך שמיד או בסמוך לאחר שנגזר דינו נקלע למצוקה כלכלית שמקורה בנסיבות שלא

היו קיימות עת ניתן גזר הדין. **שנית**, וכמפורט בתגובת המשיבה, לנאשם נשלחו מספר דרישות לתשלום חובו, ועל אף צעדים שונים שננקטו כנגדו, הנאשם לא פעל להסדיר את חובו במשך כ- 7 שנים. יתר על כן, הנאשם קיבל מהמרכז התראה בטרם הפעלת פקודת מאסר חלף קנס עוד ביום 30.06.2019, ובקשת המרכז לחתימה על פקודת המאסר נשלחה לבית המשפט רק ביום 08.12.2019, קרי, ניתן לנאשם פרק זמן ממושך של כ- חצי שנה להסדיר את חובו, בידיעה שחבר המאסר חלף הקנס מונחת על צווארו, אולם עדיין הלה ישב באפס מעשה, ואף לא מצא לנכון לפנות למרכז ולהסדיר את חובו.

שלישית, ועל אף שלבית המשפט סמכות מקבילה לפטור נאשם מריבית פיגורים שצבר בשל קנס שהושת עליו, הרי ש"דרך המלך" בעניינו של הנאשם הייתה (לפני שצו המאסר חלף קנס נחתם, שכן רק בית המשפט מוסמך לעכב ביצוע פקודת מאסר לאחר הפעלתה (וראו **עניין אזולאי**, לעיל)), לפנות למרכז בבקשה לפריסת חובו, וכן להגיש למרכז בקשה להפחתת תוספת הפיגורים שהושתה עליו, וזאת בהתאם לסעיפים 5 ו-5 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995, שכן המרכז לגביית קנסות הוא הכתובת הטבעית לעניין זה, ויש בידיו כלים טובים מאלה שבידי בית המשפט לחקירת יכולתו של הנאשם (וראו **עניין אזולאי**, לעיל וכן-ת"פ (מחוזי ת"א) 40092-03 **פיראס ג'ורן נ' מ.י. פרקליטות מחוז המרכז** (12.02.2014)). עם זאת, מעיון בטענות הצדדים, לא נראה כי הנאשם בחר לפעול בדרך זו, ולא ניסה למצות את מלוא זכויותיו במרכז לגביית קנסות, אלא פנה היישר לבית המשפט הפלילי שגזר את דינו מלכתחילה.

10. מכל הטעמים שלעיל, ובהתחשב בחלוף הזמן מאז ניתן גזר הדין, וזאת מבלי שהנאשם פעל בדרך כלשהיא לתשלום הקנס או עתר בבקשה מתאימה למרכז להסדיר את חובו, לא מצאתי כי בעניינו של הנאשם מתקיימות נסיבות המצדיקות להיעתר לבקשתו להפחית את ריבית הפיגורים.

11. לבסוף, אציין כי הכלל הוא שאדם שלא עמד בתשלום קנס שהוטל עליו, ונקבעה תקופת מאסר שיהיה עליו לרצות חלף תשלום הקנס, עליו לרצות עונש זה מיד לאחר שהתברר כי לא עמד בתשלום הקנס. עם זאת, סעיף 87 לחוק העונשין מתיר לבית המשפט לעכב ביצועו של עונש שהושת על אדם בגזר דין פלילי (וראו גם, **עניין אזולאי** לעיל). כך גם, ועל אף שהמחוקק מצא לנכון להמריץ חייבים לשלם קנסות שבהם הם חבים בכך שניתן להשית עליהם מאסר חלף קנס, הרי שהאינטרס העיקרי הוא לגבות את הקנס, ותכלית האפשרות להשית מאסר חלף קנס אינה לשלול את חרותו של הפרט כאמצעי ענישה, אלא להביא את החייב להסדיר את חובו ולשלם את הקנס (וראו לעניין זה, **בש"פ 9098/15 אשרף ג'סאר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.01.2016) וגם-רע"פ 837/12 **מדינת ישראל נ' אולג גוסקוב** (פורסם בנבו, 20.11.2012)).

12. סיכומי של דבר, ומכל הטעמים שפורטו לעיל, מצאתי לדחות את בקשתו של הנאשם על שני חלקיה -הן לעניין פריסת החוב והן לעניין הפחתת ריבית הפיגורים שהושתה עליו בגין אי תשלום החוב. עם זאת, ולו לפני משורת הדין, נוכח הקשיים הכלכליים בהם נתון הנאשם כיום, ונוכח מצב החירום השורר בארצנו בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, ומשתכליתו של מאסר חלף קנס כאמור הינה להביא את החייב לשלם את הקנס- מצאתי לנכון להורות על דחיית ריצוי המאסר חלף הקנס לתקופה קצרה ומוגבלת וזאת עד ליום 09.02.2021. במצב דברים זה, סבורתי כי הדחיה האמורה מחד גיסא, לא תפגע בתכלית שעניינה לתמרץ נאשמים לשלם את הקנסות שמושטים עליהם, ומאידך גיסא, יהא בדבר כדי ליתן לנאשם הזדמנות אחרונה בהחלט לשלם את הקנס שהושת עליו, ולהימנע מהשמתו מאחורי סורג ובריה חלף תשלום הקנס.

ניתנה היום, כ"ב חשוון תשפ"א, 09 נובמבר 2020, בהעדר
הצדדים.